

DEBATT

Udiagnostisert ADHD kan ha store konsekvenser

Charlotte Lunde, Henriette Sandven og Henrik Vogt kommentar kan medføre villedning.

Av Lars Lien, professor ved HINN, spesialist i psykiatri og samfunnsmedisin, leder i Norsk psykiatrisk forening | Kirsten Rasmussen, professor emerita ved NTNU, psykolog, spesialist i klinisk nevropsykologi og Solveig Klebo Reitan, professor ved NTNU, spesialist i psykiatri, nestleder i Norsk psykiatrisk forening

I [Morgenbladet 4. august](#) skriver Charlotte Lunde, Henriette Sandven og Henrik Vogt om ADHD: «Mer medisin bør ikke være svaret på mistrivsel og manglende skolemestring». [Rolf Marvin Boe Lindgren](#) imøtegår 11. august godt flere av påstandene. Vi ønsker å utdype ytterligere noen momenter for å unngå villedning kommentaren kan medføre.

God tilrettelegging i skole er viktig. Ressursene er samtidig begrenset – det er ikke bærekraftig eller mulig med perfekt individuell tilrettelegging, som heller ikke kompensere for alle utfordringer ved ADHD.

ADHD kan ikke fjernes ved å endre skolen, men er en nevrotviklingsforstyrrelse først beskrevet av den tyske legen Melchior Weikard i 1775. Nevropsykologisk testing viser utfordringer med blant annet planlegging og komplekse oppgaver. Arveligheten er høy, og hjerneskanninger viser klare avvik. Dette slås fast i den internasjonale [konsensusuttalelsen](#) fra verdensforbundet for ADHD, som ble oppdatert i 2021 og baserer seg på et stort forskningsgrunnlag.

I vestlige land har [rundt 5 prosent](#) barn og unge diagnosen, med mulige mørketall. Studier og erfaring viser at folk med høy IQ ofte ikke fanges opp som barn. Udiagnostisert ADHD kan ha store konsekvenser for karriere, utdanning, livsløp og helse.

Medisiner løser ikke alle utfordringer, men pasientene rapporterer at de bedrer livskvalitet og funksjon i dagliglivet. På gruppenivå har folk med ADHD som ikke får – versus de som får – medisin som barn, [høyere forekomst](#) av alkoholavhengighet, annen rus, kriminalitet, depresjon, angst og personlighetsforstyrrelse.

At det er «vanedannende medisiner som står på narkotikalistene», er tatt ut av sammenheng. Folk blir ikke avhengig av ADHD-medisin så lenge den tas som forskrevet av leger. Ritalin ble tatt i bruk allerede i 1954, og vi har derfor lang erfaring med medikamentet. Fortsatt er det bare 1,4 prosent av den norske befolkning som står på ADHD-medisiner, selv om vi regner med at forekomsten av ADHD altså er minst 5 prosent.

Det blir feil å skrive at «et sett med kartleggingsskjemaer avgjør om du kan ha diagnosen». Skjema er kun et hjelpemiddel, primært for forskning. For enkeltpersoner skal en samlet klinisk vurdering avgjøre diagnose. Vi vet i dag mye om biologi ved ADHD.

Forfatterne skriver at «et privatmarked enkelte steder tyder på» at «alle som tror de trenger sentralstimulerende medisiner kan kjøpe seg en diagnose». Det kan ikke leses på annen måte enn at kolleger som jobber i privat praksis, ikke følger faglige standarder. Det er en alvorlig påstand som forfatterne ikke grungir.

Teksten kan bidra til stigmatisering av mennesker med nevrotviklingsforstyrrelser. Foreldre kan villedes til omsorgssvikt i form av ikke å la barna få tilbud om medisin.

redaksjon@morgenbladet.no

18/08/2023 00:05

RELATERTE ARTIKLER

ADHD: Mer medisin bør ikke være svaret på manglende skolemestring

Det er feil å snakke om ADHD som noe spesifikt for skolen

ADHD psykologi Skole Barn

Mer fra Debatt

DEBATT

Den norske modellen er godt egnet til å formidle kunstneriske prosesser

DEBATT

Forskere må kunne publisere på norsk når det er faglig hensiktsmessig.

DEBATT

Høyere utdanning i Norge har alltid vært et spørsmål om sentrum/periferi

DEBATT

Vi trenger ikke ADHD-diagnosen

DEBATT

Gravide er sårbar under hetebølger

DEBATT

Det er feil å snakke om ADHD som noe spesifikt for skolen

DEBATT

Fagdioti og framandgjøring

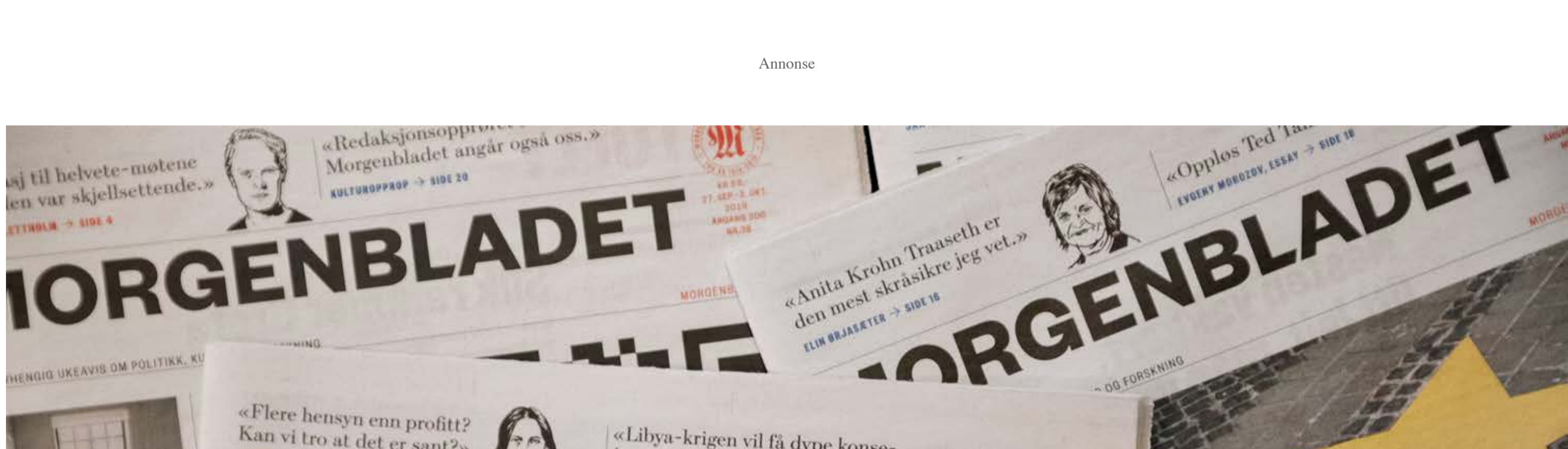
DEBATT

Sintef: Forskning om påvirkning på naturmangfold er ikke meningsløs

DEBATT

Akademia er ikke for alle

DEBATT

Regjeringen kan prioritere psykiatriske pasienter hvis den vil

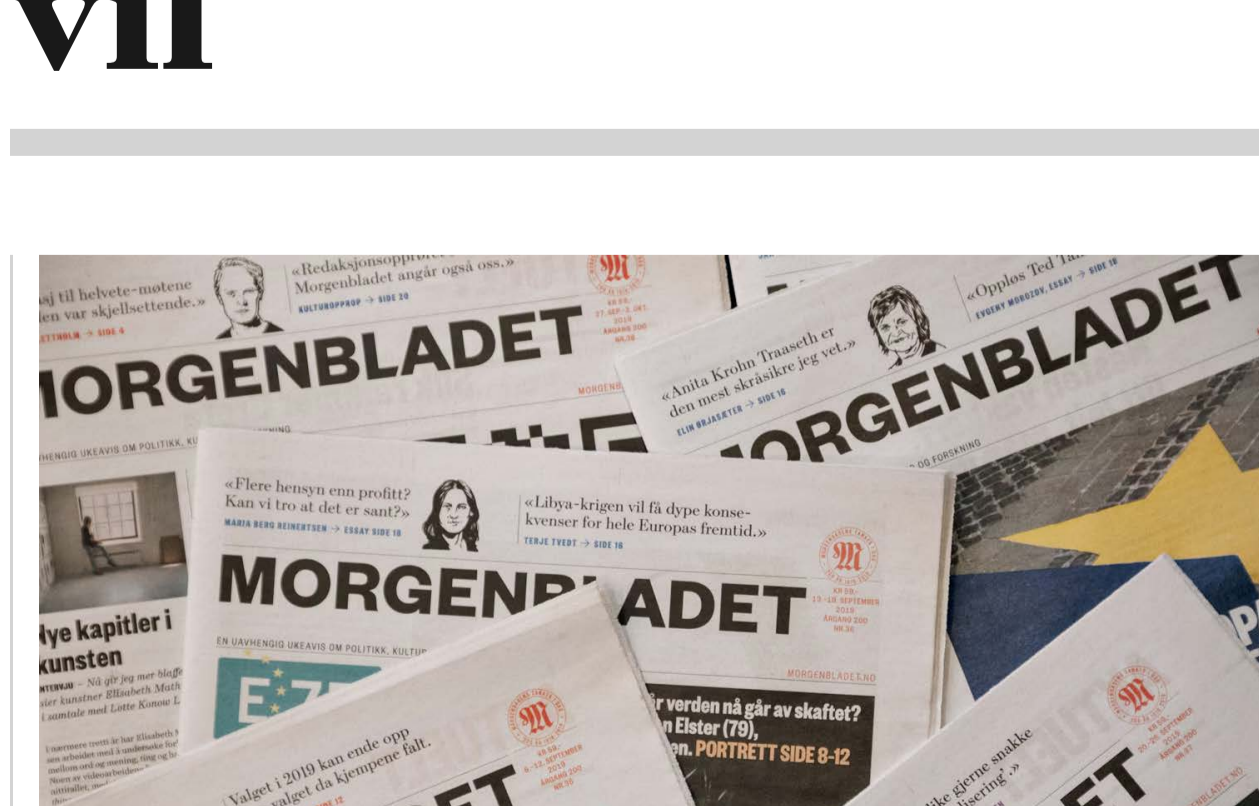
DEBATT

Strykprosenten i matte blant norske lærerstuderenter er urovekkende høy

DEBATT

Psykiatriens virkelige krise

DEBATT

Kraftlinjer over Baroniet Rosendal: mulige løsninger, ikke konkrete planer

DEBATT

Chat GPT egner seg dårlig til eksamenssensuren

DEBATT

Gener og ulikhet: Tvillingstudier kan feilvurdere det genetiske bidraget

DEBATT

Norskkrav i akademia: Forskningskvalitet er viktigere enn folkeskikk